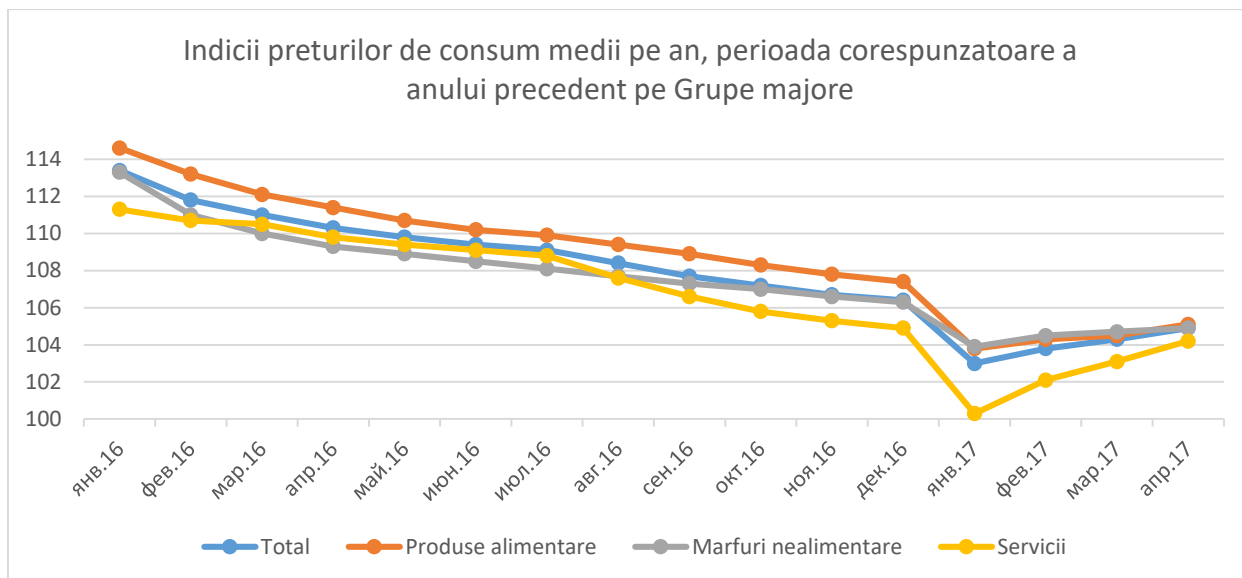

Raport economic, mai 2017

Evoluția indicatorilor care caracterizează starea economiei naționale pe durata primelor 4 luni ale anului curent este una pozitivă, așa cum reiese din datele statistice disponibile la moment. Astfel, în conformitate cu informațiile făcute publice în luna mai a anului curent, rata inflației anuale a constituit 4,9% față de perioada corespunzătoare a anului trecut, 5,1% pentru produsele alimentare și 4,2% în cazul serviciilor. Rata inflației în aprilie 2017 față de martie 2017 a fost de 1,4% (nivel maxim de la începutul anului).

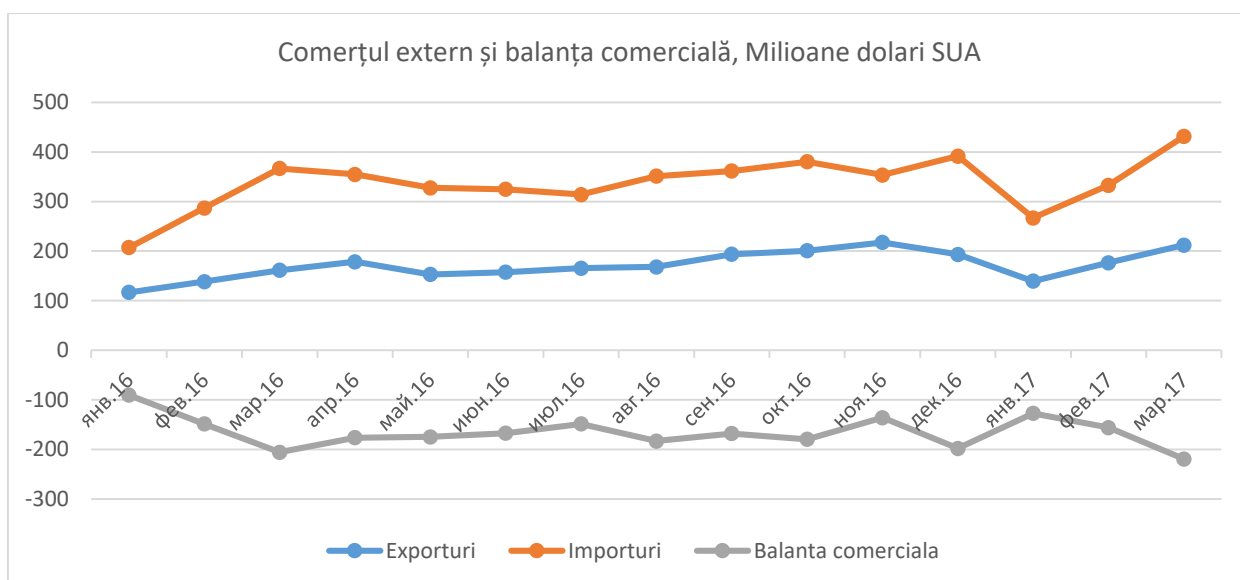
În ianuarie-martie 2017 întreprinderile de transport feroviar, rutier, fluvial și aerian au transportat un volum de mărfuri superior celui înregistrat în perioada similară din anul 2016 cu 13,2%, pe când parcursul mărfurilor a fost cu 19,9% mai mult comparativ cu ianuarie-martie 2016.

În ianuarie-martie 2017, s-au eliberat autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în creștere cu 8,7% față de ianuarie-martie 2016. Totuși, creșterea este asigurată în mediul urban acolo unde numărul autorizațiilor a crescut cu 19%, pe când în mediul rural acest indicator s-a diminuat cu 1,4%.

În trimestrul I 2017 câștigul salarial mediu lunar nominal brut a fost de 5218,9 lei, înregistrând o creștere de 11,3% față de trimestrul I 2016. 2017 câștigul salarial mediu lunar nominal brut a crescut mai mult în sfera bugetară (+12,6%) și mai puțin în sfera reală (10,7%), totuși, chiar și așa, acest indicator devansează mai mult de 2 ori indicele de creștere a prețurilor de consum semnalând asupra scăderii productivității muncii care poate avea efecte negative în Moldova. Pe activități economice, cea mai mare creștere este înregistrată în: Administrație publică și apărare, și asigurări sociale obligatorii (20,9%), Sănătate și asistență socială (20,1%), Agricultură, silvicultură și pescuit și Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (14%). Explicația acestui fenomen se prezumă că rezidă în înrăutățirea situației demografice din țară, implicit reducerea ratei de ocupare a populației și a numărului populației active.

Activitatea de comerț exterior și-a continuat trendul ascendent atestat în baza datelor făcute publice în luna trecută. Astfel, pe durata primelor 3 luni ale anului curent exporturile de mărfuri au totalizat 528,2 mil. USD, sau cu 26,8% mai mult față de perioada similară a anului trecut. Pe

durata lunii martie au fost exportate mărfuri în mărime de 212,1 mil. USD, sau cu 20,1% mai mult față de luna precedentă sau cu 31,5% mai mult față de luna martie 2016. Pe durata anului curent distribuția dintre exporturilor de mărfuri autohtone față de reexporturile a fost de 65,8% față de 34,2%, astfel, creșterea exportului de mărfuri autohtone a fost de 31,8% pe durata anului 2017, pe când reexporturile au crescut cu 18,1%. Exporturile pe piețele UE și CSI s-au majorat aproximativ în mod similar, fiind mai mari față de perioada similară a anului trecut cu 26,4% și respectiv 24,7%. Similar, au crescut pe durata primelor 3 luni ale anului curent și importurile, cu 19,7%, sau cu 29,7% față de luna precedentă. Importurile de mărfuri din statele UE au crescut cu 23,2% în primele 3 luni ale anului curent, pe când importurile din statele CSI s-au majorat doar cu 8,4%. Astfel, pe durata primelor 3 luni ale anului, deficitul balanței comerciale a constituit 502,6 mil. USD, sau cu 13,1% mai mult față de perioada similară a anului trecut. Deficitul în comerțul exterior cu statele UE și CSI este în mărime comparabilă, de 155,1 mil. USD și respectiv de 165,5 mil. USD. Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a îmbunătățit în primul trimestru a al anului curent, fiind de 51,2% față de 48,8% în primul trimestru al anului 2016.

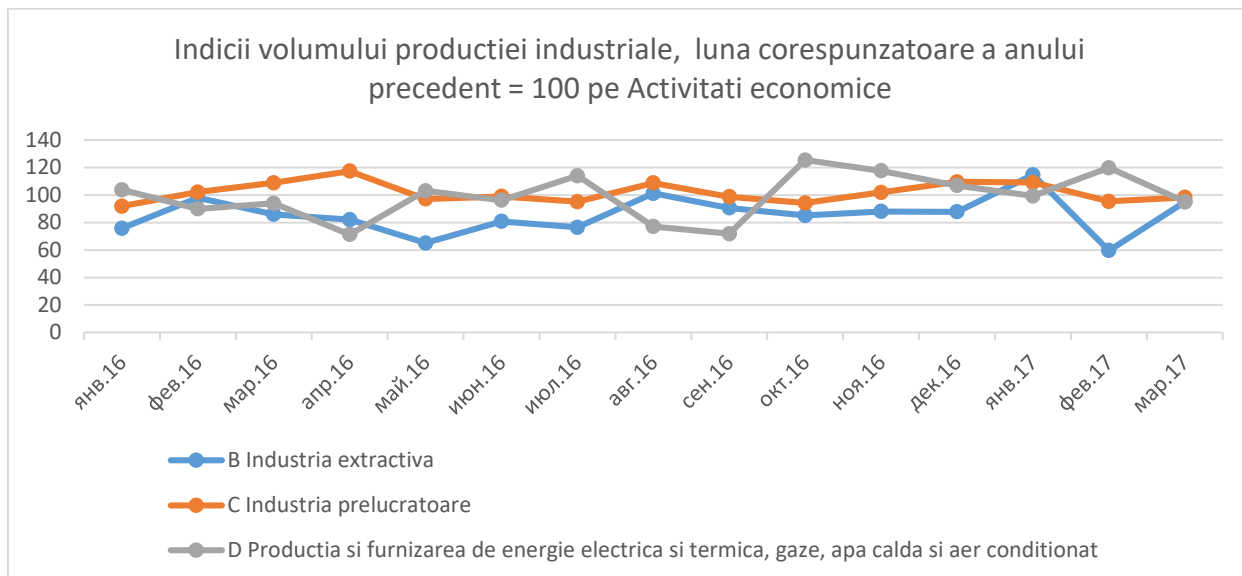
a. Agricultura

Volumul producției agricole s-a majorat pe primele 3 luni ale anului curent față de perioada similară a anului trecut cu 1,1%, urmare creșterii producției din sectorul zootehnic căruia iau revenit 99% din totalul producției agricole. Astfel, producția vitelor și păsărilor s-a majorat în primul trimestru față de primul trimestru al anului 2016 cu 2,8%, producția de ouă s-a majorat cu 2,1%, pe când producția de lapte s-a diminuat cu 4,1%. Este de menționat în acest context că în perioada vizată importurile de ouă și lactate s-au majorat cu 50,1% față de datele anului 2016, iar exporturile la această categorie au crescut cu 54,6%. Astfel, în primul trimestru al anului 2017 indicele prețurilor producătorului la produsele agricole s-a majorat cu 0,8% față de perioada similară a anului trecut, fiind în creștere cu 11,6% la produsele animaliere și în scădere cu 3,5% la produsele vegetale.

b. Industria

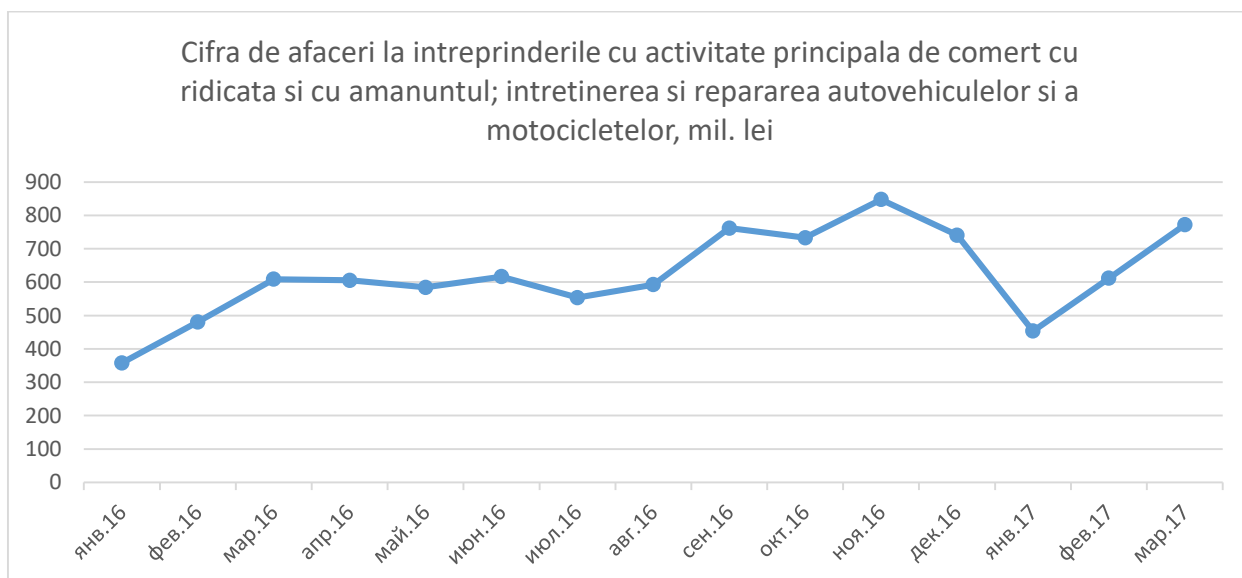
Producția industrială în primul trimestru al anului curent a crescut cu 3% în serie ajustată sezonier și în funcție de numărul de zile lucrătoare, față de perioada similară a anului trecut.

Acesta a fost posibil datorită creșterii producției și furnizării energiei electrice și termice, gazelor, apă caldă și aer condiționat cu 3,2% și a creșterii industriei prelucrătoare cu 3,6%, pe când industria extractivă a scăzut cu 10,9%. Astfel, în luna aprilie prețurile producătorului în industrie sau majorat față de nivelul existent în aprilie 2016 cu 3,5%. Ce mai mare creștere a fost consemnată în sectorul energetic cu 5,8%, urmată de industria prelucrătoare cu 3,2% și industria extractivă, unde prețurile au crescut cu 1,3%.

c. Comerț

În primele trei luni ale anului cifra de afaceri, în preturi comparabile, din comerțul cu amănuntul (cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele) s-a diminuat cu 4,4% față de perioada corespunzătoare din anul 2016. Pe când cifra de afaceri pentru serviciile de piață prestate populației a crescut cu 1,8%. În ianuarie-martie 2017 cifra de afaceri, în preturi curente, din comerțul cu autovehicule și motocicletele a fost în creștere cu 26,9% comparativ cu aceeași perioadă din 2016. Cifra de afaceri, în preturi curente, din comerțul cu ridicata (cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele) s-a majorat cu 37,3% față de perioada corespunzătoare din anul 2016, iar cifra de afaceri, în preturi curente, pentru serviciile de piață prestate, în principal, întreținerilor s-a majorat cu 11,7%.

d. *Finanțele publice*

În sectorul bugetar, partea de venituri a fost executată în creștere cu 16.7% față de datele anului precedent pentru aceeași perioadă. Cea mai mare pondere în creșterea veniturilor a fost asigurată din contul încasărilor din impozite și taxe (+1,8 mld. Lei). Astfel, încasările din accize au crescut cu 37.4%, încasările din aplicarea impozitului pe bunurile imobiliare au crescut cu 44,4%, iar încasările din TVA cu 19,1%. Cu 14,1% au crescut încasările din contribuții și prime de asigurări obligatorii. Cu 58,4% au crescut încasările din aplicarea de amenzi și sancțiuni. Partea de cheltuieli a bugetului public național a fost executată în creștere față de perioada similară a anului trecut cu 16.1% sau mai mult cu 2,3 mld. Lei. Astfel, pe durata primelor 4 luni ale anului curent, în sectorul bugetar s-a format un deficit în mărime de 0,5 mld. Lei, finanțat în special din contul **creșterii datoriei externe cu 0,9 mld. Lei.**

Tab.1 Extras din raportul privind executarea bugetului public național la situația din 30.04.2017

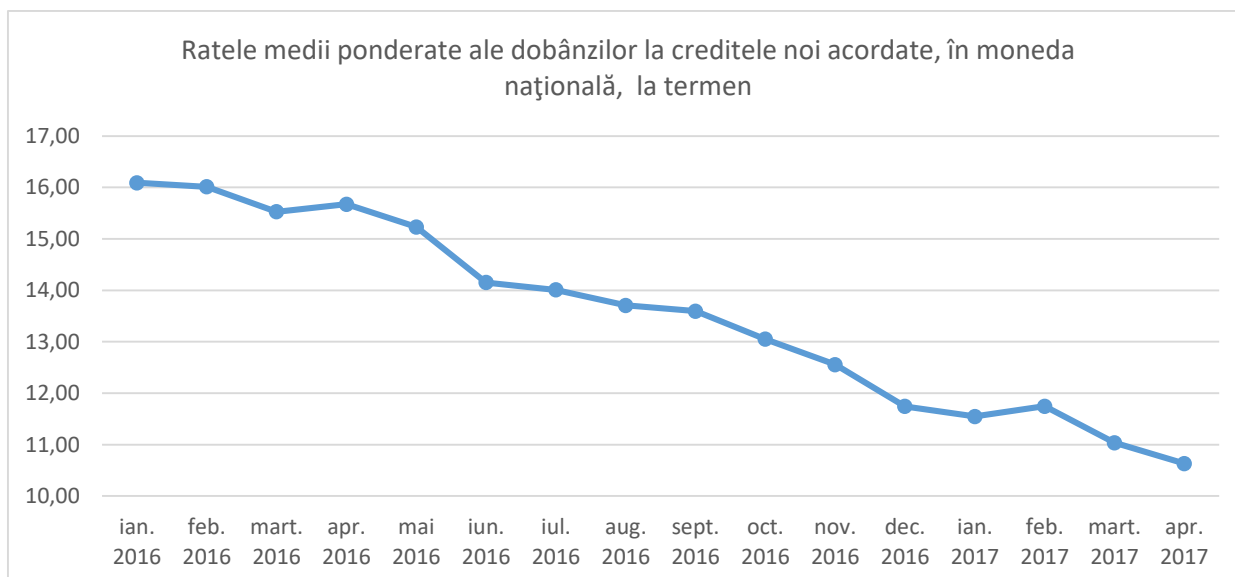
Indicator	Cod	Executat	Executat anul precedent	Executat anul curent față de anul precedent	
				devieri (+,-)	în %
1	2	5	6	7	8
Venituri	1	15.851,1	13582,2	2268,9	116,7
Impozite și taxe	11	10.509,3	8750,3	1759,0	120,1
Impozite pe venit	111	2.717,2	2299,5	417,7	118,2
Impozite pe bunurile imobiliare	113	47,3	35,0	12,3	135,1
Impozite și taxe pe mărfuri și servicii	114	7.262,0	5966,3	1295,7	121,7
Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	115	482,8	449,5	33,3	107,4
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	12	4.638,4	4066,7	571,7	114,1
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	121	3.503,2	3037,4	465,8	115,3
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	122	1.135,2	1029,3	105,9	110,3
Granturi primite	13	43,8	142,0	-98,2	30,8
Granturi primite de la Guvernele altor state	131	11,4	122,1	-110,7	9,3
Granturi primite de la organizațiile internaționale	132	32,4	19,9	12,5	162,8
Alte venituri	14	659,6	623,2	36,4	105,8
Venituri din proprietate	141	61,5	78,3	-16,8	78,5
Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor	142	466,7	441,9	24,8	105,6
Amenzi și sancțiuni	143	84,6	53,4	31,2	158,4
Donații voluntare	144	25,4	31,5	-6,1	80,6
Alte venituri și venituri neidentificate	145	21,4	18,1	3,3	118,2
Cheltuieli și active nefinanciare	2+3	16.310,5	14043,1	2267,4	116,1
Sold bugetar (deficit (-), excedent(+))	1-(2+3)	-459,4	-460,9	1,5	99,7
Surse de finanțare	4+5+9	459,4	460,9	-1,5	99,7
Active financiare	4	14,8	350,6	-335,8	4,2
Datorii	5	1.050,6	851,6	199,0	123,4
Datorii interne	51	69,5	1212,6	-1143,1	5,7

Împrumuturi externe	59	934,0	-179,1	1113,1	<0
Modificarea soldului de mijloace bănești	9	-606,0	-741,3	135,3	81,7
Sold de mijloace bănești la începutul perioadei	91	4.780,5	3182,4	1598,1	150,2
Corectarea soldului de mijloace bănești	92				
Sold de mijloace bănești la sfârșitul perioadei	93	-5.386,5	-3923,6	-1462,9	137,3

e. Sectorul bancar

Activitatea economico-financiară a băncilor licențiate în Republica Moldova în luna aprilie curent a avut o evoluție negativă. Astfel, **soldul datoriei la credite (suma de bază) a fost de 34,1 mld. Lei, în scădere cu 0,9% față de situația de la începutul anului și cu 9,3% mai puțin față de aprilie 2016.** Acest fapt semnifică scăderea ritmului creditării economiei de sectorul bancar. Concomitent, **soldul datoriei la credite neperformante a ajuns la mărimea de 6 mld. Lei, în creștere față de ianuarie 2017 cu 4,2% și cu 33,2% mai mult față de aprilie 2016.** Soldul datoriei la credite în raport cu soldul depozitelor a fost în aprilie curent de 0,61, față de 0,62 în ianuarie sau 0,74 în aprilie 2016. Această evoluție a dus la **scăderea activelor pe sistemul bancar în raport cu PIB-ul țării** la mărimea de 50,4% în aprilie 2017, față de 51,9% în ianuarie 2017 sau 52,4% în aprilie 2016. Rentabilitatea activelor s-a diminuat până la 2,58\$ față de 2,92 în ianuarie curent sau 3,02 în aprilie 2016. Lichiditatea curentă¹ a continuat să crească, fiind de 50,85% (50,36% în ianuarie 2017 și 43,59% în aprilie 2017). Ponderea obligațiunilor bilanțiere exprimate în valută străină a scăzut la 46,23% de la 46,79% în ianuarie și 50,84% în aprilie 2016 reducând expunerea la riscuri valutare a băncilor comerciale.

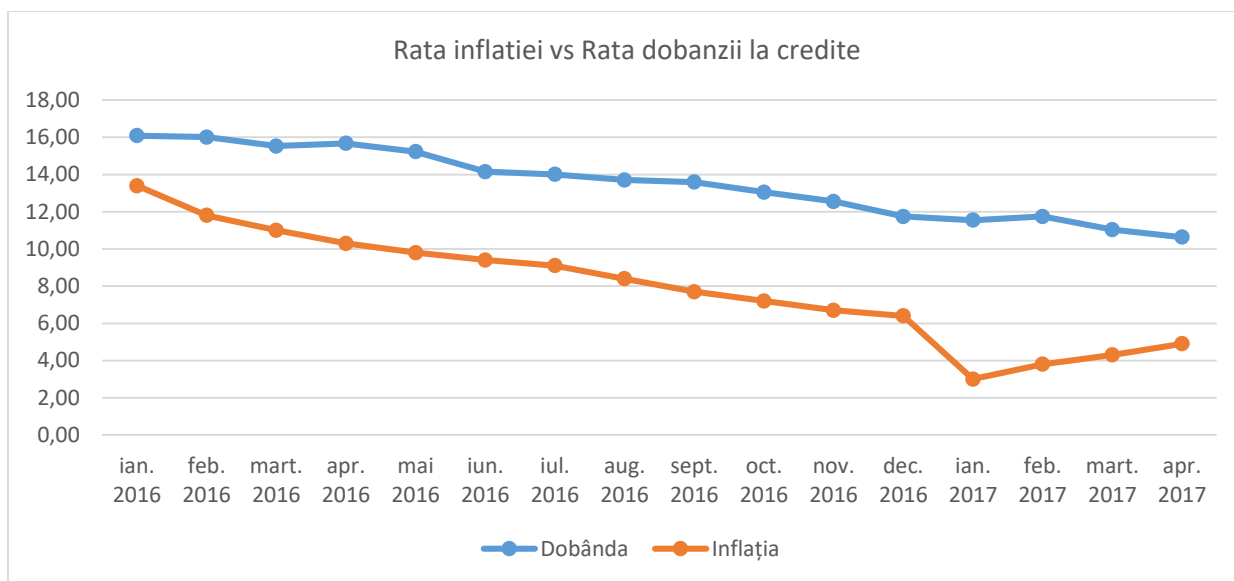
Rata medie ponderată la creditele noi acordate la termen în moneda națională a continuat să scadă pe întreg sistemul bancar, fiind de 10,63% în luna aprilie 2017.

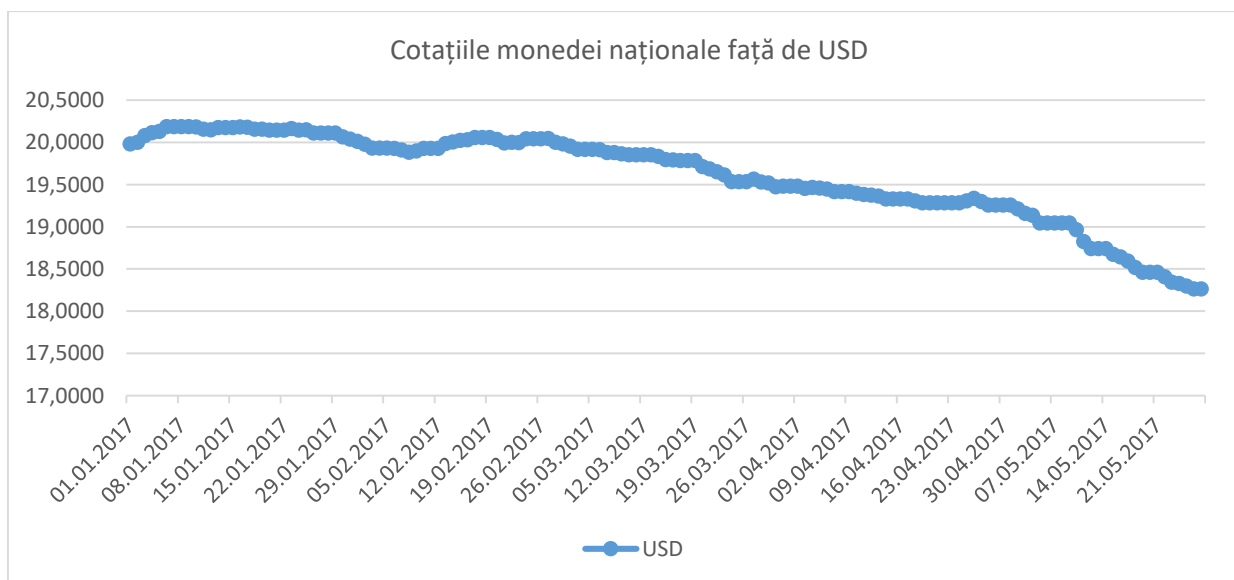
Totuși, marja dintre rata inflației față de perioada corespunzătoare a anului trecut a continuat să rămână substanțială, făcând mai costisitoare deservirea costului pentru mijloacele

¹ Regulile de prudență bancară specifică o valoare egală sau mai mare de 20%

financiare atrase de la băncile comerciale de către mediul de afaceri. Acest fapt este consecința politicii monetare restrictive promovate de BNM.

Leul moldovenesc și-a continuat trendul ascendent față de dolarul american. Astfel, în data de 27 mai curent, față de situația de la începutul anului, **moneda națională a crescut în valoare față de dolarul american cu 9%**. Pe durata anului curent asistă la cel mai rapid trend rapid de apreciere a monedei naționale față de USD. În mod similar, **leul moldovenesc a crescut în valoare față de valutele principalelor parteneri comerciali, astfel cotațiile monedei naționale au scăzut cu 2% față de situația de la începutul anului în raport cu EUR, rubla rusească și leul românesc și cu 5% față de hrivna ucraineană. Acest fapt reduce din profitul exportatorilor moldoveni și din competitivitatea economiei naționale.**

De la începutul anului BNM a cumpărat de pe piața valutară 37,5 mil. USD și 85,1 mii EUR.

În concluzie, deși se atestă o îmbunătățire la nivelul indicatorilor economici agregați, calitatea etapei curente de relansare economică poate fi influențată de politica monetară restrictivă aplicată de BNM.

Evoluția ratelor de schimb valutar a leului moldovenesc față de USD, instrumentelor de reglementare monetară și exporturilor pe durata ultimilor 7 ani se prezintă în tabelul de mai jos.

Anul	Evoluția cotației MLD vs USD	Rata de bază	Mărimea rezervelor obligatorii	Exporturi, mil. USD
2010	2%	6,67	8,00	1541,5
2011	4%	8,67	11,64	2216,8
2012	-3%	5,03	14,00	2161,9
2013	-7%	3,83	14,00	2428,3
2014	-15%	3,56	14,00	2339,5
2015	-16%	15,30	23,68	1966,8
2016	1%	13,38	35,00	2045,3
2017	9%	9,00	35,00	2592,3 (estimat)